

ANTAL PÁL, DR.

1896. január 26. Gyula, Békés vármegye

Eredeti neve Mayer Pál volt. Az első világháború idején 1916-ban orosz hadifogságba esett. 1920-ban a tomszki fogolytáborból Petrográdba utazott, ahol tagja lett a helyi magyar klubnak. 1921 januárjában tért haza, 1925-ben Szegeden befejezte egyetemi tanulmányait, 1928-ban letette az egységes bírói és ügyvédi vizsgát. Ezt követően több különböző fokú bíróságon – Gyulán, Mezőcsáton, Kaposvárott – tevékenykedett, 1941–1945 között a Csáktornyai Járásbíróságon már elnök volt.

A második világháború után 1945–1948 között a Nagykanizsai Járásbíróságon járásbírói elnökhelyettesként, 1948-tól a Pécsi Megyei Bíróságon tanácsvezetőként dolgozott. 1946-ban belépett a Szociáldemokrata Pártba, 1948 januárjában a Magyar Kommunista Pártba „igazolt” át, de a Magyar Dolgozók Pártja megalakulását (1948. június) követő tagrevízió során kizárták.

Egy 1951. október 12-én készült jelentésben nem tartották megfelelőnek a kényes politikai büntetőügyek tárgyalására, ezeket javasolták tőle elvenni (ez idő tájt a stábiális tanácsnak és a munkásbíróságnak az elnöke volt). Hónapokkal később azt is felrötták neki, hogy a viták során inkább büntetőjogi, mint ideológiai érvekkel áll elő. 1954-es jellemzése szerint „a legkényesebb politikai tárgyú pereket is rá lehet bízni, a Párt és a Kormány célkitűzéseit mindenkor szem előtt tartja [...] mindenkor igyekszik a megtévedt dolgozókat helyes útra irányítani. Ugyanakkor mindazokkal szemben, akik társadalmunk ellenségei, kérlelhetetlen”.

1959-es jellemzése szerint „az ellenforradalmi időkben gerincesen viselkedett. Az ellenforradalom leverése után önként vállalta a büntető ítélezési feladatot, és derekasan kivette részét az ellenforradalmi bűncselekményeket elkövetők felelősségre vonásából a megyei bíróságnál és a Legfelsőbb Bíróságnál egyaránt. Miniszteri dicséretben és az »Igazságügy Kiváló Dolgozója« kitüntetésben részesült.” Az igazságügy-miniszter berendelte a Legfelsőbb Bírósághoz, ezért fizetési pótlékot és kiküldetési járandóságokat kapott. A berendelését többször meghosszabbították, utoljára 1960. április 30-ig. Munkaviszonyát saját kérelmére a munka törvénykönyvének 28. §-a alapján kölcsönös megegyezéssel 1962. március 31-én megszüntették.

A kádári megtorlás során az 1957. március 7-én Pécsen kihirdetett életfogytig tartó szabadságvesztést tartalmazó ítéletei közül másodfokon 1957. május 20-án súlyosbírtották Szabó István ítéletét, akit 1957. június 27-én kivégeztek. Számos súlyos mértékű ítéletet enyhített a Legfelsőbb Bíróságon, közöttük a Győrött 1957. november 21-én halálbüntetéssel sújtott Mazalin Györgyét 1958. december 30-án. Őt háromévi börtönbüntetésre ítélte tanácsával, Mazalin az 1959-es kegyelem során szabadult. A Legfel-

sőbb Bíróságon a Fővárosi Bíróság által szervezkedés büntette miatt elmarasztalt Garamszegi Alfréd büntetőügyében kihirdetett ítéletet 1958. június 13-án hatályon kívül helyezte. A megismételt büntetőeljárás során a Fővárosi Bíróság Garamszegit 1958. szeptember 5-én a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel, fegyveres rablás és szándékos emberölési kísérlet büntettének vádjával halálra ítélte. Ekkor azonban már nem a dr. Antal, hanem a dr. Vágó Tibor vezette tanács a Legfelsőbb Bíróságon 1959. január 30-án az ítéletét helybenhagyta, s Garamszegit 1959. február 3-án kivégezték.

KITÜNTETÉSEI

Miniszteri dicséret (1955. július 6.)

Az Igazságügy Kiváló Dolgozója (1957–1959 között)

Munka Érdemrend (1960. április 4.)

FORRÁSOK, IRODALOM

Országos Bírósági Hivatal – Az igazságügyi szervezetből kivált dolgozók nyilvántartókönyvében rögzített iktatószámok alapján: A/16.

1956 kézikönyve. *III. Megtorlás és emlékezés.* A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 232., 243., 255., 266., 274. 278.

Eörsi László: *A Széna tériek, 1956.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára-1956-os Intézet, Budapest, 2004. 352

Zinner Tibor: Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbbíráskodás káderpolitikájában '56 után. In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 176., 179–180.